

Pomáhat prát špinavé peníze je trestné, varuje osvětová kampaň #NebudBilymKonem, k níž se i letos připojuje NSZ

8.12.2023 - | Nejvyšší státní zastupitelství

Nejvyšší státní zastupitelství se i v tomto roce spolu s Policií ČR a Českou bankovní asociací podílí na šíření mezinárodní informační kampaně, která upozorňuje na rizika spojená s legalizací výnosů z trestné činnosti. V rámci této kampaně sdílíme tiskovou zprávu EUROPOLu doplněnou o fakta k tuzemskému vývoji v této oblasti kriminality:

Papírová stopa skončila vězením pro 1 013 bílých koní

2 822 bank a finančních institucí spojilo síly s orgány činnými v trestním řízení v celosvětovém úsilí proti praní špinavých peněz. Orgány činné v trestním řízení z 26 zemí ve spolupráci s Europolem, Eurojustem, INTERPOlem a několika partnery ze soukromého sektoru opět spojily své síly v boji proti klíčovému zprostředkovateli praní špinavých peněz: bílým koním a jejich náborářům. V červnu, říjnu a listopadu 2023 bylo v několika fázích operace identifikováno 10 759 bílých koní a 474 náborářů, což vedlo k zatčení 1 013 osob po celém světě.

Orgány činné v trestním řízení z 26 zemí ve spolupráci s Europolem, Eurojustem, INTERPOlem a několika partnery ze soukromého sektoru opět spojily své síly v boji proti klíčovému zprostředkovateli praní špinavých peněz: bílým koním a jejich náborářům. V červnu, říjnu a listopadu 2023 bylo v několika fázích operace identifikováno 10 759 bílých koní a 474 náborářů, což vedlo k zatčení 1 013 osob po celém světě.

V rámci devátého ročníku Evropské akce proti bílým koním (EMMA 9), kterou financoval EMPACT a byla vedena Nizozemskem, se pokračovalo v zavedeném mezinárodním úsilí v oblasti prosazování práva. Stejně jako v předchozích letech se jednalo o operace po celém světě, například v Kolumbii, Singapuru a Austrálii.

Výsledky operace jsou následující:

- identifikováno 10 759 bílých koní
- identifikováno 474 náborářů
- zatčeno 1 013 osob
- 10 736 nahlášených podvodných transakcí
- 4 659 zahájených vyšetřování
- akci podpořilo 2 822 bank a finančních institucí
- nahlášené ztráty ve výši 100 milionů eur
- bylo zabráněno ztrátám ve výši 32 milionů EUR

EMMA je nejrozsáhlejší mezinárodní operací svého druhu, která vychází ze zásady, že sdílení informací mezi veřejným a soukromým sektorem je v boji proti dnešní sofistikované trestné činnosti nezbytné. Evropská bankovní federace (EBF) je prvním sektorovým partnerem EMMA od jejího založení. V letošním roce, za průběžné koordinace EBF, spolupracovalo s orgány činnými v trestním

řízení přibližně 2 822 bank a finančních institucí. Na tomto společném úsilí se podílely také online služby pro převody peněz, burzy kryptoměn, poskytovatelé online cestovních služeb a společnosti typu „Poznej svého zákazníka“ (KYC), jakož i nadnárodní společnosti zabývající se výpočetní technikou.

Kriminalita podporovaná kriminalitou

Cílem EMMA, která představuje koordinovanou akci prováděnou v celé Evropě a na celém světě, je bojovat proti sítím bílých koní, které těží z různých druhů trestné činnosti, jako jsou podvody na finančních institucích a jejich zákaznících s využitím kybernetických technologií. Hlavním cílem operace EMMA je zlepšit a vyměňovat si přeshraniční informace mezi zúčastněnými zeměmi, a tím významně

přispět k boji proti sítím bílých koní. Tím chce zabránit finančním ztrátám a zvýšit povědomí o tomto rozšířeném problému.

Iniciativa EMMA úspěšně posílila přeshraniční spolupráci při potírání a rozbíjení sítí bílých koní zapojených do mezinárodního praní špinavých peněz. Tyto sítě fungují tak, že převádějí (digitální nebo hotovostní) finanční prostředky získané od třetích stran dalším příjemcům a získávají přitom provizi. Většina vyšetřování se týká přeshraničních případů: buď jsou peníze převáděny z jedné země do druhé, nebo organizovaní bílí koně cestují po celém světě, aby si otevřeli bankovní účty, často s použitím falešných dokladů, aby oklamaly postupy KYC.

Nejnovější trendy v globalizovaném kriminálním prostředí

Vyšetřovatelé informovali o řadě nedávných událostí v oblasti mezinárodního praní špinavých peněz. Jeden členský stát EU zjistil, že migranti z Ukrajiny, kteří hledají útočiště před válkou, se stále častěji nechtěně stávají spolupachateli trestné činnosti. Zločinci využívají jejich zranitelnosti a ekonomické tísně a nutí je k neúmyslnému praní špinavých peněz tím, že je nutí otevřít si bankovní účet.

Na vzestupu jsou také trestné činy, kdy se pachatelé vydávají za bankovní úředníky a oslovují převážně starší lidi a přesvědčují je, aby si založili nové účty. Pachatelé často navštěvují oběti osobně, aby získali kopie dokladů totožnosti a podpisů.

Dalším znepokojivým trendem je podvodné využívání umělé inteligence k vytváření falešných identit, což umožňuje obejít bezpečnostní prvky KYC při vytváření online účtu.

V dalším novém modu operandi se pachatelé zaměřují na mladší osoby a poskytují jim online platební prostředky, například dárkové karty. Ty se aktivují v procesu tokenizace při nákupu zboží nebo elektronických zařízení. Bílí koně pak předávají nakoupené zboží zločincům, kteří je pak nabízejí k prodeji na nejoblíbenějších trzích elektronického obchodu a dostávají procento z nelegálního výdělku buď v hotovosti, nebo ve zboží.

Vyšetřování odhalilo, že v řadě složitých online podvodných schémat se převádí peníze na účty provozované bílými koni. Mezi tyto podvody patří investiční podvody, kompromitující obchodní e-maily, falešné nabídky pronájmu nemovitostí pro dovolené, podvody zprostředkovatelů, phishing, podvody s aplikacemi messenger, podvody s asistenčními službami, padělané bankovní karty a využívání kryptoměn převedených z burz virtuálních měn do elektronických peněženek. Cílem tohoto celosvětového zásahu je ztížit činnost zločinců a jejich snahu o zamaskování toku nelegálních příjmů.

V Česku letos čelilo trestnímu stíhání v souvislosti s praním špinavých peněz 472 lidí

„Do konce letošního listopadu čelilo trestnímu stíhání nebo zkrácenému přípravnému řízení za legalizaci výnosů z trestné činnosti celkem 333 osob, dalších 139 potom za nedbalostní formu tohoto trestného činu, kam spadá právě často nevědomá role bílých koní. Soudy potrestaly 249 osob za úmyslný delikt a 73 osob za nedbalostní,“ uvádí **Petr Malý, mluvčí Nejvyššího státního zastupitelství.**

„V posledních letech jsme zaznamenali rychle narůstající problém s tzv. „legalizátory“ výnosů z trestné činnosti“, doplnil **Jakub Vinčálek, tiskový mluvčí Policie ČR.** *„Případů legalizace výnosů trestné činnosti vědomé či z nedbalosti evidujeme od začátku roku vyšší stovky u fyzických i právnických osob. Mezi nejčastější způsoby „náboru“ nových bílých koní patří např.: oslovení náhodně vybrané osoby „na ulici“, která je následně pod různými legendami přesvědčována ke spolupráci při převodu finančních prostředků, nabídka výdělečné činnosti v tištěných i elektronických platformách, nábor metodou tzv. sněhové koule, při které již zapojení bílí koně oslovují své známé s nabídkou výhodné práce či tzv. Romance scams.*

Je na místě uvést, že i legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti je trestná s horní sazbou odnětí svobody až pět let.

Role Europolu

Europol podporoval plánování a přípravu všech fází operace. Společná pracovní skupina pro boj proti kyberkriminalitě (J-CAT) podpořila tyto akce tím, že usnadnila výměnu informací mezi orgány činnými v trestním řízení. Během operativní fáze pomohla analytická podpora Europolu identifikovat vazby mezi přeshraničními případy a sítěmi bílých koní. Kromě toho Europol koordinoval a sladil informační kampaň EMMA 9 se zúčastněnými zeměmi a partnery ze soukromého sektoru.

Zúčastněné země:

Austrálie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Hongkong (Čína), Irsko, Itálie, Kypr, Lotyšsko, Maďarsko, Moldavsko, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Singapur, Slovinsko, Spojené království, Spojené státy americké, Švédsko, Španělsko, Ukrajina

Zúčastněné instituce:

Europol, Eurojust, INTERPOL

Partneři ze soukromého sektoru:

Evropská bankovní federace, Coinbase, Fourthline, Santander, Tripadvisor, Western Union

<https://verejnazaloba.cz/nsz/pomahat-prat-spinave-penize-je-trestne-varuje-osvetova-kampan-nebudbi-lymkonem-k-niz-se-i-letos-pripojuje-nsz>